

Upprättad

1994-12-28

Ab, Is

Handläggares funktion

Avdelning

Giltighetstid

Giltig fr o m

2014-10-24

Giltig t o m

Tillsvidare

Reviderad

2023-08-23

Mlg

Mil

Specialist

EBT, MA

Beslutad

2019-09-09

Prj

Enhetschef

EBT, MA

Utförande och läsning av bommar och rökluckor

Räddningstjänsten Storgöteborgs råd & anvisningar (R&A) har som syfte att underlätta tolkning av lagstiftning, samt även förtydliga räddningstjänstens syn inom specifika områden. Lagstiftning är alltid styrande och åsidosätts ej av detta dokument.

1. Syfte och målgrupp

Syftet med denna råd & anvisning är att sammanställa och förtydliga Räddningstjänsten Storgöteborgs (RSG) syn på vad som är skäligt brandskydd i samband med låsning av bommar och rökluckor, samt stigarledning och väggbrandposter.

2. ALIV-systemet

Det låssystem som bör användas kallas för ALIV-systemet. ALIV står för Auktoriserade Låsmästare i Väst och är tänkt att i framtiden användas i hela Västra Götalandsregionen. Beställning av nycklar kan endast göras skriftligt till auktoriserad låsmed som skickar inkommen beställning till ASSA i Eskilstuna. Tillverkning av nycklar sker sedan av ett unikt nyckelämne i en specialmaskin som bara finns i ett exemplar – allt för att förhindra otillåten kopiering.

Låssystemet är uppdelat i två delar:

Huvudnyckel (blåljusnyckel) får endast säljas till Räddningstjänst, Polis, Ambulans, Taxi med färdtjänstavgift och Färdtjänst.

Områdesnyckel får säljas till fastighetsägare och till vissa föreningar som äger rätt till bommar, stolpar eller dylikt. (Områdesnycklar har anknytning till olika postnummer.)

3. Bommar/stolpar

Vid låsning av bommar eller stolpar för avstängning av väg/gata skall dessa, där krav på framkomlighet med utryckningsfordon föreligger, göras tillgängliga för räddningstjänst genom något av nedanstående alternativ:

- Hänglås med kedja (ohärdad med max 5 mm diameter)
- ALIV-lås i fast cylinder
- Standardnyckel, t ex trekantsnyckel (kan accepteras efter samråd med RSG).

OBS! Erfarenhet från lås i fast cylinder är att frysning eller sabotage hindrar eller fördröjer vår räddningsinsats. Systemet kräver en tillräckligt frekvent kontroll och regelbundet underhåll för att fungera.

4. Rökluckor

Rökluckor i mark och på väggar är vanligtvis utförda enligt följande:

- Betongluckor (max 50 kg)
- Runda brunnslock (max 50 kg)
- Fyrkantiga plåtluckor (max 100 kg)

Rökluckorna skall utföras med öppningsanordningar enligt något av följande alternativ:

- Brandpostnyckel utförd enligt SMS 1188
- Elkingtons lucköppare, (tyngre luckor)
- Brandskåpsnyckel
- Hänglås (ohärdad bygel max 5 mm diameter)
- ALIV-lås i fast cylinder

OBS! ALIV-lås i fast cylinder kan godtas med beaktande av synpunkter under avsnitt 3 Bommar/stolpar.

Vid krav på förstärkt inbrottskydd får detta utföras innanför rökluckan med inbrottsgaller eller motsvarande. Observera att luckan i vissa fall även utgör utrymningsväg.

Rökluckor i trapphus skall ha en öppningsanordning som är åtkomlig med brandskåpsnyckel eller ALIV-nyckel. Öppningsanordningen skall vara placerad i entrén alternativt i fasad. Vid placering i fasad godtas den med en placering på högst 3 m över mark om den blir lätt åtkomlig med hjälp av skarvstege.

Öppningsanordning för röklucka i trapphus bör främst fungera

- Elektriskt via tryckknapp
- Med vajer för mekanisk öppning
- Med styrning via rökdetektering.

I samtliga fall skall även utvändigt öppningsmöjlighet finnas. Röklucka med enbart "smältbleck" godtas ej.

5. Stigarledningar/väggbrandposter

Luckor inomhus till stigarledningar och väggbrandposter skall kunna öppnas med något av följande alternativ:

- Brandskåpsnyckel
- ALIV-nyckel (accepteras efter samråd med RSG). Detta gäller i första hand på bottenvåning p.g.a. att rökdykare normalt inte är utrustade med ALIV- nyckel utan endast brandskåpsnyckel.

Luckor utomhus till stigarledningar och väggbrandposter godtas öppningsbara med något av följande alternativ:

- Brandskåpsnyckel
- Brandpostnyckel
- ALIV-nyckel (accepteras efter samråd med RSG). Detta gäller i första hand på bottenvåning p.g.a. att rökdykare normalt inte är utrustade med ALIV- nyckel utan endast brandskåpsnyckel.

Vid all nyinstallation bör ALIV -nyckelsystemet eftersträvas, liksom vid ersättning av äldre system.

6. Uppdateringshistorik

Följande förändringar/förlängningar är genomförda.

Datum	Förändring i korthet	Granskare
2014-10-02		Mlg, Mbe
2019-09-09	Överfört i ny mall enl. Förbundsbestämmelse 100, mindre redaktionella förändringar	Mil
2020-09-29	Uppdaterat informationen med nya uppgifter angående nyckelsystem	Mlg
2021-02-02	Ny information angående rökluckor	
2021-06-02	Info angående Iloq cylindrar	Mlg
2023-08-23	Revidering angående Iloq nycklar	Mlg

